

ZESPÓŁ SZKÓŁ W KOZIĘGLOWACH
PROCEDURY POSTĘPOWANIA
NAUCZYCIELI I INNYCH PRACOWNIKÓW
W SYTUACJACH ZAGROŻENIA
ORAZ W TRUDNYCH SYTUACJACH WYCHOWAWCZYCH

WSTĘP

Do podejmowania działań interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych w szkole zobowiązuje Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 roku w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem. W myśl tego dokumentu szkoły i placówki podejmują działania interwencyjne polegające na powiadomieniu rodziców i policji w sytuacjach kryzysowych, w szczególności gdy dzieci i młodzież używają, posiadają lub rozprowadzają środki odurzające.

Szkolne procedury postępowania oraz metody współpracy z policją mają na celu usprawnić podejmowanie działań przez szkołę w sytuacjach zagrożenia uczniów przestępczością i demoralizacją.

Podstawowym aktem prawnym regulującym zasady postępowania policji z nieletnimi sprawcami czynów karalnych jest Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178, z późn. zm.).

Policja zgodnie z art. 37 ustawy, w wypadkach nie cierpiących zwłoki zabiera i utrzuwa dowody czynów karalnych, w razie potrzeby dokonuje ujęcia nieletniego, a także wykonuje czynności zalecone przez sędziego rodzinnego.

Dokumentem wewnętrznym uściślającym te zasady jest Zarządzenie nr 1619 Komendanta Głównego Policji z dnia 3 listopada 2010 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz działań podejmowanych na rzecz małoletnich.

Pozostałe akty prawne:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2005 nr 179 poz. 1485).
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 1982 nr 35 poz. 230 z późn. zm.).
3. Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277, z późn. zm.).

Nr	WYKAZ PROCEDUR	str.
I.	Procedury postępowania w sytuacjach zachowania agresywnego ze strony uczniów	4
II.	Postępowanie w sytuacjach agresywnego zachowania pracownika szkoły wobec ucznia (wyzwiska, szarpanie, uderzenie, zniszczenie lub zabranie mienia ucznia – z wyjątkiem przedmiotów niedozwolonych)	5
III.	Postępowanie w przypadku zachowania uniemożliwiającego prowadzenie lekcji (wulgarne zachowania w stosunku do rówieśników, nauczyciela, głośne rozmowy, spacer po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela)	5
IV.	Postępowanie w sytuacji naruszenia nietykalności osobistej nauczyciela lub pracownika szkoły (obelżywe wyzwiska, groźby, rzucanie przedmiotami, agresja fizyczna, zabranie przedmiotu należącego do nauczyciela lub pracownika szkoły itp.)	6
V.	Procedura postępowania nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiara czynu karalnego	6
VI.	Postępowanie w sytuacjach posiadania przedmiotów niedozwolonych na terenie szkoły (ostre narzędzia, nóż, żyletka, kastet itp.)	6
VII.	Postępowanie w przypadku podejrzenia, że uczeń posiada przy sobie substancje przypominające narkotyki	7
VIII.	Procedura postępowania w przypadku używania przez ucznia telefonu komórkowego	7
IX.	Postępowanie w przypadku uzyskania informacji, że uczeń który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji	8
X.	Postępowanie w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków	8
XI.	Postępowanie w przypadku stwierdzenia palenia tytoniu przez ucznia	8
XII.	Postępowanie w przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyki	9
XIII.	Procedura postępowania w przypadku kradzieży	9
XIV.	Postępowanie w sytuacji stwierdzenia dewastacji mienia szkolnego i cudzej własności	9
XV.	Procedura postępowania w sytuacji zniszczenia dziennika lekcyjnego	9
XVI.	Procedura postępowania w sytuacji wagarów ucznia	10
XVII.	Procedura postępowania w przypadku uchyłania się od obowiązku szkolnego/nauki oraz niespełniania obowiązku szkolnego/ nauki	10
XVIII.	Procedura postępowania. Sytuacja – wypadek w szkole lub na terenie szkoły	11
XIX.	Procedura udzielania uczniom pierwszej pomocy przedlekarskiej	11
XX.	Procedura postępowania w przypadku wystąpienia wzrostu zachorowalności na grypę typu A/H1N1	12
XXI.	Procedura postępowania w przypadku ciężkiej choroby	12
XXII.	Procedura postępowania w przypadku dokonania próby samobójczej ucznia na terenie szkoły	13
XXIII.	Procedura postępowania w przypadku żałoby po śmierci ucznia (z wyjątkiem śmierci samobójczej)	14
XXIV.	Procedura postępowania w przypadku śmierci samobójczej ucznia dokonanej poza szkołą	14
XXV.	Procedura postępowania w przypadku konieczności zawiadomienia o śmierci ucznia	15
XXVI.	Procedura postępowania dyrektora szkoły w przypadku, gdy policja dokonuje zatrzymania nieletniego sprawcy czynu karalnego przebywającego na zajęciach w szkole	15
XXVII.	Procedura postępowania w przypadku popętnienia przez ucznia pełnoletniego przestępstwa z Kodeksu Karnego	16

W OPRACOWANYCH PROCEDURACH PRZYJĘTO NASTĘPUJĄCE ŚRODKI DISCYPLINOWANIA:

1. Rozmowa z uczniem, który złamał zasady – rozmowa bezpośrednio po zaistniałym zachowaniu sprzecznym z przyjętymi zasadami. Rozmowa ma na celu przypomnienie panujących zasad i zwrócenie uwagi na to, że uczeń nie powinien w taki sposób postępować.
2. Rozmowa z wychowawcą klasy – następuje po zwróceniu uwagi na niewłaściwe zachowanie się ucznia przez pracownika szkoły lub ucznia, który był świadkiem danego zdarzenia. Rozmowa ma na celu, podobnie jak wyżej przypomnienie panujących zasad i zwrócenie uwagi na to, że uczeń nie powinien w taki sposób postępować. Wychowawca informuje ucznia, że jeśli dane zachowanie się powtórzy, zostaną wyciągnięte dalsze konsekwencje.
3. Rozmowa dyscyplinująca z wychowawcą lub pedagogiem szkolnym – stosowana gdy uczeń nie stosuje się do poleceń nauczycieli lub innych pracowników szkoły i przekracza normy społeczne (używa wulgaryzmów, spóźnia się na lekcję, nagminnie zaczepia kolegów, bagatelizuje obowiązki ucznia itp.).
4. Upomnienie wychowawcy – stosuje się, gdy uczeń poważnie naruszył normy i zasady panujące w szkole. Upomnienie ma wpływ na ocenę zachowania w danym miesiącu i jest odnotowane w zeszycie spostrzeżeń.
5. Rozmowa z dyrektorem szkoły – ma miejsce wówczas, gdy po rozmowie z wychowawcą klasy, uczeń nadal postępuje niewłaściwie. Dyrektor szkoły w rozmowie informuje o tym, że jeśli dane zachowanie się nadal powtórzy to zostaną wobec ucznia wyciągnięte dalsze konsekwencje.
6. Upomnienie dyrektora – udzielane jest w przypadku czynu o dużej szkodliwości lub w przypadku gdy upomnienie udzielone przez wychowawcę klasy jest nieskuteczne. Dyrektor zwraca uwagę na niewłaściwe zachowanie ucznia, upomina go i dokonuje odpowiedniego wpisu w zeszycie spostrzeżeń. Upomnienie to ma znaczny wpływ na śródroczną lub roczną ocenę zachowania.
7. Nagana - skutkuje obniżeniem oceny zachowania i odpowiednim wpisem w zeszycie spostrzeżeń. Stosuje się ją w przypadku znacznego złamania reguł panujących na terenie szkoły, bądź czynu o bardzo dużej szkodliwości. Nagany udziela dyrektor.

Z każdego niepokojącego zdarzenia powinna być sporządzona notatka służbowa (opis zdarzenia, osoby uczestniczące, sprawca, poszkodowany, podjęte środki dyscyplinujące podpisy osób uczestniczących).

I. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH AGRESYWNEGO ZACHOWANIA ZE STRONY UCZNIÓW

Należy reagować na każdą sytuację, w której występuje agresja i przemoc - brak reakcji komunikuje uczniom, że mają prawo tak się zachowywać.

W każdym przypadku, gdy uczeń jest świadkiem wypadku, pobicia, agresywnego zachowania bądź innego zdarzenia sprzecznego z normami i zasadami obowiązującymi na terenie szkoły natychmiast zgłasza zaistnienie danego faktu najbliższej znajdującej się osobie dorosłej - pracownikowi szkoły.

W sytuacjach objętych procedurami uczeń ma obowiązek podporządkować się do poleceń wszystkich pracowników szkoły.

Procedura zachowania w przypadku czynu o stosunkowo niskiej szkodliwości (popchnięcie, kopnięcie, wyzywanie).

Działania pracownika szkoły:

1. Zdecydowanie i stanowczo, nie wdając się w dyskusję, całkowite przerwanie negatywnych zachowań sprawcy wobec ofiary.
2. Rozdzielenie stron.
3. Niedopuszczenie do przejawów agresji wobec siebie jako osoby interweniującej.
4. Ocena zagrożenia i podjęcie decyzji o rodzaju interwencji.
5. Rozmowa z uczniem – zwrócenie uwagi na jego niewłaściwe zachowanie.
6. Zgłoszenie zaistniałego zdarzenia wychowawcy klasy.

Działania wychowawcy:

1. Rozmowa dyscyplinująca. Zdarzenie powinno być odnotowane w zeszycie spostrzeżeń (opis zdarzenia, osoby uczestniczące, sprawca, poszkodowany).
2. Gdy dane zdarzenie powtórzy się – upomnienie wychowawcy i zapis w zeszycie spostrzeżeń.
3. Gdy uczeń nadal nie reaguje na upomnienie – poinformowanie rodziców o zaistniałym fakcie, upomnienie dyrektora szkoły i obniżenie oceny zachowania.

Procedura zachowania się w przypadku czynu o dużej szkodliwości (np. stworzenie zagrożenia dla życia i zdrowia swojego lub innych, uszkodzenie ciała itp.).

Działania pracownika szkoły:

1. Zdecydowanie, stanowczo, nie wdając się w dyskusję, całkowite przerwanie negatywnych zachowań sprawcy wobec ofiary.
2. Rozdzielenie stron.
3. Ustalenie granic: nie dopuszczenie do przejawów agresji wobec siebie jako osoby interweniującej.
4. Ocena zagrożenia i podjęcie decyzji o rodzaju dalszej interwencji.
5. Udzielenie pierwszej pomocy ofierze zdarzenia i zabezpieczenie miejsca zdarzenia.
6. Wezwanie pomocy medycznej w razie konieczności.
7. Wezwanie wychowawcy (w przypadku jego nieobecności pedagoga, wicedyrektora lub dyrektora).

8. Powiadomienie pedagoga szkolnego o zaistniałym zdarzeniu.
9. Powiadomienie dyrektora szkoły o zaistniałym zdarzeniu.
10. Powiadomienie rodziców sprawcy i ofiary zaistniałego zdarzenia.
11. Rozmowa indywidualna ze sprawcą zdarzenia – poinformowanie go o poważnym naruszeniu obowiązujących zasad, poinformowanie o dalszym toku postępowania.

Działania pedagoga szkolnego lub dyrektora szkoły:

1. Rozmowa z rodzicami – poinformowanie ich o zaistniałym fakcie.
2. Ustalenie okoliczności zdarzenia – wysłuchanie stron.
3. W przypadku poważnego wykroczenia – wezwanie policji i przeprowadzenie rozmowy z uczniem w obecności rodziców i wychowawcy.
4. Upomnienie dyrektora szkoły – odpowiedni zapis w zeszycie spostrzeżeń.
5. Obniżenie oceny zachowania.

II. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU AGRESYWNEGO ZACHOWANIA

PRACOWNIKA SZKOŁY WOBEC UCZNIA

(wyzwiska, szarpanie, uderzenie, zniszczenie lub zabranie mienia ucznia – z wyjątkiem przedmiotów niedozwolonych)

1. Na wniosek ucznia lub pracownika szkoły lub rodzica, dyrekcja szkoły przeprowadza niezwłocznie postępowanie wyjaśniające ze stronami konfliktu.
2. W przypadku potwierdzenia się zarzutów – podjęcie przez dyrektora szkoły postępowania dyscyplinarnego – powiadomienie odpowiednich organów zgodnie z Ustawą z dnia 26 stycznia 1982 roku Karty Nauczyciela.

III. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU ZACHOWANIA

UNIEMOŻLIWIAJĄCEGO PROWADZENIE LEKCJI

(wulgarne zachowania w stosunku do rówieśników, głośne rozmowy, spacery po sali, brak reakcji na polecenia nauczyciela, ...)

Nauczyciel:

1. Słowne zwrócenie uwagi na niewłaściwe postępowanie ucznia.
2. Próba uspokojenia sytuacji w klasie.
3. W przypadku konfliktu między uczniami rozdzielenie stron.
4. W przypadku braku reakcji ze strony uczniów – poinformowanie o dalszych konsekwencjach.
5. Powiadomienie wychowawcy klasy.
6. Powiadomienie pedagoga szkolnego.

Wychowawca:

1. Rozmowa wychowawcy klasy, zwrócenie uwagi na niewłaściwe zachowanie, odnotowanie w zeszycie spostrzeżeń.
2. W przypadku powtórzenia się zachowania lub czynu o dużej szkodliwości – upomnienie wychowawcy klasy, sporządzenie odpowiedniej adnotacji.
3. W każdym przypadku powiadomienie rodziców (prawnych opiekunów).
4. W przypadku braku reakcji na interwencję nauczyciela, wychowawcy, powiadomienie pedagoga.

5. Obniżenie oceny zachowania.
6. Dalsze konsekwencje (upomnienie dyrektora, nagana dyrektora, pozbawienie pełnionych na forum szkoły funkcji, zawieszenie prawa do udziału w zajęciach pozalekcyjnych, przeniesienie do równoległej klasy)– zgodne ze statutem szkoły.

**IV. POSTĘPOWANIE W SYTUACJI NARUSZENIA NIETYKALNOŚCI
NAUCZYCIELA LUB INNEGO PRACOWNIKA SZKOŁY
(wyzwiska, groźby, rzucanie przedmiotami, agresja fizyczna, zabranie przedmiotu
należącego do innej osoby itp.)**

1. Powiadomienie wychowawcy, dyrekcji, rodziców i ewentualnie kuratora sądowego.
2. Przeprowadzenie rozmowy przez dyrektora szkoły ze sprawcą.
3. Powiadomienie policji i sądu rodzinnego.
4. Obniżenie oceny zachowania oraz odpowiedni wpis do zeszytu spostrzeżeń.
5. Nagana dyrektora szkoły.

**V. PROCEDURA POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELA WOBEC UCZNIA,
KTÓRY STAŁ SIĘ OFIARĄ CZYNU KARALNEGO**

1. W przypadku poszkodowania ucznia – ofiary czynu karalnego nauczyciel zobowiązany jest najpierw udzielić poszkodowanemu uczniowi pierwszej pomocy przedmedycznej, bądź zapewnić jej udzielenie przez wezwanie lekarza.
2. Nauczyciel jak najszybciej informuje rodziców poszkodowanego ucznia.
3. O zdarzeniu nauczyciel zobowiązany jest powiadomić dyrektora szkoły.
4. W przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia dyrektor szkoły powinien niezwłocznie wezwać policję.

**VI. POSTĘPOWANIE W SYTUACJI POSIADANIA
PRZEDMIOTÓW NIEDOZWOLONYCH NA TERENIE SZKOŁY
(ostre narzędzia np. nóż, żyletka, kastet itp.)**

Wszyscy pracownicy szkoły zobowiązani są do:

1. Nakłanianie ucznia do oddania niebezpiecznego przedmiotu.
2. Powiadomienie wychowawcy klasy.
3. W przypadku dalszej odmowy, uczeń ponosi konsekwencje za złamanie regulaminu szkolnego. W przypadku, gdy użycie zabronionego przedmiotu może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia – powiadomienie dyrekcji szkoły i podjęcie działania zmierzającego zapewnienia bezpieczeństwa innym uczniom – odizolowanie ucznia.
4. Wezwanie rodziców do szkoły, poinformowanie o konsekwencjach czynu.
5. Wezwanie policji.
6. Rewizja przeprowadzona przez policję w obecności rodziców ucznia.
7. Powiadomienie kuratora sądowego gdy uczeń jest pod jego opieką.
8. Obniżenie oceny zachowania.

**VII. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU PODEJRZENIA,
ŻE UCZEŃ POSIADA PRZY SOBIE
SUBSTANCJE PRZYPOMINAJĄCE NARKOTYK**

1. Powiadomienie dyrekcji szkoły.
2. Nauczyciel w obecności innej osoby (pedagoga, wychowawcy, wicedyrektora, dyrektora) ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu podejrzaną substancję. Nauczycielowi nie wolno (nie ma prawa) samodzielnie przeszukać odzieży ani torby ucznia – jest to czynność zastrzeżona dla policji.
3. W przypadku oddania nauczycielowi przez ucznia podejranej substancji, szkoła przekazuje ją niezwłocznie policji.
4. Powiadomienie o zaistniałym fakcie rodziców/opiekunów ucznia i wezwanie do natychmiastowego stawienia się w szkole.
5. W przypadku, gdy uczeń odmawia oddania substancji – policja w obecności rodziców ucznia przeprowadza rewizję.
6. Wychowawca, pedagog i dyrektor szkoły przeprowadzają rozmowę z uczniem i jego rodzicami.
7. Udzielenie uczniowi nagany i obniżenie oceny zachowania.
8. Z przebiegu sytuacji sporządza się notatkę służbową.

**VIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UŻYWANIA
PRZEZ UCZNIA TELEFONU KOMÓRKOWEGO**

1. Uczeń nie może używać telefonu komórkowego podczas lekcji.
2. W przypadku używania przez ucznia telefonu komórkowego na lekcji każdy nauczyciel ma prawo odebrać uczniowi telefon. Telefon (wyłączony przez ucznia) jest przekazany dyrekcji szkoły do depozytu.
3. Zatrzymany w depozycie telefon może odebrać jedynie rodzic lub prawny opiekun ucznia.
4. Uczeń, któremu odebrano telefon otrzymuje odpowiedni wpis w zeszycie spostrzeżeń.
5. W przypadku gdy uczeń używający telefonu komórkowego na lekcji nie odda go nauczycielowi mimo, że zostanie o to przez niego poproszony, otrzymuje upomnienie od wychowawcy klasy.
6. Wychowawca klasy powiadamia rodziców o zaistniałym fakcie.

**IX. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU UZYSKANIA INFORMACJI, ŻE UCZEN, KTÓRY
NIE UKOŃCZYŁ 18 LAT, UŻYWA ALKOHOLU LUB INNYCH ŚRODKÓW W CELU
WPROWADZENIA SIĘ W STAN ODURZENIA, UPRAWIA NIERZĄD BĄDŹ PRZEJAWIA INNE
ZACHOWANIA ŚWIADCZĄCE O DEMORALIZACJI**

1. Przekazanie uzyskanej informacji wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o tym fakcie pedagoga i dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia

- do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej można zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie wstawią się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję.
 5. W sytuacji, gdy szkoła wykorzystwała wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

**X. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU, GDY PRACOWNIK SZKOŁY PODEJRZEWA,
ŻE NA TERENIE SZKOŁY ZNAJDUJE SIĘ UCZEŃ
BEDĄCY POD WPŁYWEM ALKOHOLU LUB NARKOTYKÓW**

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. W razie konieczności odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego. Stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. W sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia udziela pierwszej pomocy, wzywa pogotowie ratunkowe.
4. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/prawnych opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły.
5. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem, w ich obecności.
6. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zagrożenia lub zagraża życiu lub zdrowiu innych osób.
7. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości, policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień, na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O tym fakcie zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.
8. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem środków odurzających na terenie szkoły, to dyrektor ma obowiązek powiadomienia o tym policji lub sądu rodzinnego.
9. W każdym tego typu przypadku uczeń otrzymuje naganą.

**XI. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU STWIERDZENIA
PALENIA TYTONIU PRZEZ UCZNIA**

1. Zgłoszenie tego faktu pedagogowi i wychowawcy klasy.
2. Wychowawca powiadamia o tym fakcie rodziców/opiekunów ucznia oraz dyrektora.

3. Rozmowa dyscyplinująca i profilaktyczna – powiadomienie ucznia w obecności rodziców o konsekwencjach zdrowotnych i prawnych palenia przez osoby niepełnoletnie.
4. Udzielenie upomnienia i odpowiedni zapis w zeszycie spostrzeżeń.

XII. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU, GDY PRACOWNIK SZKOŁY ZNAJDUJE NA TERENIE SZKOŁY SUBSTANCJĘ PRZYPOMINAJĄCĄ WYGLĄDEM NARKOTYK

1. Nauczyciel zachowując środki ostrożności, w obecności drugiej osoby zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. O zaistniałym fakcie informuje dyrektora szkoły, który ma obowiązek wezwać policję.
3. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

XIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU KRADZIEŻY

1. Rozmowa wychowawcy z uczniem celem ustalenia przyczyn kradzieży.
2. Poinformowanie pedagoga szkolnego i dyrekcji szkoły o zaistniałej sytuacji.
3. Wezwanie do szkoły rodziców/opiekunów ucznia i przekazanie im informacji.
4. Sporządzenie zapisu w zeszycie spostrzeżeń oraz dokumentacji pedagoga.
5. Zobowiązanie ucznia do oddania skradzionej rzeczy ewentualne pokrycie kosztów skradzionego przedmiotu.
6. Dyrektor szkoły powiadamia o zaistniałym fakcie policję.
7. Dalszy tok postępowania prowadzi policja.

XIV. POSTĘPOWANIE W SYTUACJI STWIERDZENIA DEWASTACJI MIENIA SZKOLNEGO I CUDZEJ WŁASNOŚCI

1. Interwencja – powstrzymanie sprawców.
2. W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy/sprawców, rozmowa z wszystkimi osobami mogącymi się znajdować w miejscu zdarzenia, podjęcie czynności mających na celu wyciągnięcie konsekwencji materialnych wobec rodziców sprawców/sprawcy.
3. Wezwanie rodziców.
4. W przypadku dużej szkody obligatoryjne wezwanie policji.
5. Wszczęcie procedur prawnych mających na celu wyciągnięcie konsekwencji materialnych wobec rodziców sprawców lub odpracowanie szkody.
6. Obniżenie oceny zachowania.

XV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZNISZCZENIA DZIENNIKA LEKCYJNEGO

1. Nauczyciel, który stwierdził zniszczenie dziennika lekcyjnego zawiadamia dyrektora szkoły lub wicedyrektora.
2. Dyrektor powołuje komisję w celu ustalenia zakresu zniszczeń oraz odtworzenia zapisów dziennika lekcyjnego.

3. Komisja dokonuje odtworzenia dokumentacji (na podstawie protokołów z egzaminów klasyfikacyjnych, dokumentacji nauczyciela). Po zakończeniu prac sporządza odpowiedni protokół.
4. Dyrektor informuje o zdarzeniu organ prowadzący oraz organ sprawujący nadzór pedagogiczny. Przedstawia mu ponadto protokół z pracy komisji.
5. Dyrektor informuje o zdarzeniu uczniów klasy i ich rodziców oraz nauczycieli oraz przedstawia im skład powołanej komisji i wynikach jej prac.
6. Dyrektor wymierza karę regulaminową sprawcy jeżeli został on wykryty lub przyznał się sam.

XVI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI WAGARÓW UCZNIA

1. W przypadku nieusprawiedliwionych nieobecności ucznia, wychowawca telefonicznie powiadamia rodziców/opiekunów ucznia o nieobecnościach – ustala przyczyny nieobecności.
2. W przypadku, gdy rodzic nie wiedział o nieobecności ucznia – wychowawca wpisuje w dzienniku szkolnym nieobecność nieusprawiedliwioną.
3. Wychowawca o tym fakcie powiadamia pedagoga szkolnego.
4. W przypadku zdiagnozowania wagarów ucznia wychowawca i pedagog przeprowadzają rozmowę z uczniem, informują o konsekwencjach, jeśli dany czyn będzie się powtarzał.
5. Udzielenie upomnienia oraz sporządzenie odpowiedniego zapisu w dokumentacji.

XVII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UCHYLANIA SIĘ OD OBOWIĄZKU SZKOLNEGO/NAUKI ORAZ NIEPSEŁNIANIA OBOWIĄZKU SZKOLNEGO/NAUKI

1. W przypadku, gdy uczeń trzykrotnie opuścił w sposób ciągły zajęcia lekcyjne, pozalekcyjne, świetlicowe lub masporadyczne nieusprawiedliwione nieobecności z danego przedmiotu, nauczyciel zgłasza ten fakt wychowawcy.
2. Wychowawca wyjaśnia przyczyny nieobecności w rozmowie z uczniem i jego rodzicami, po rozpoznaniu przyczyn nieobecności ucznia podejmuje decyzje o ewentualnym powiadomieniu pedagoga.
3. W przypadku braku informacji ze strony rodziców o nieobecności ucznia dłuższej niż tydzień wychowawca zobowiązany jest do kontaktu z rodzicami ucznia i ustalenia przyczyny nieobecności.
4. W przypadku, gdy uczeń systematycznie uchyla się od obowiązku szkolnego lub opuści 50 godzin lekcyjnych (nieusprawiedliwionych) wychowawca:
 - 1) Powiadamia pedagoga.
 - 2) Informuje i wzywa do szkoły rodziców/prawnych opiekunów ucznia.
 - 3) Ustala przyczyny nieobecności.
 - 4) Zawiera kontrakt z rodzicami i z uczniem w obecności pedagoga.
5. W przypadku, gdy niemożliwe jest nawiązanie telefonicznego kontaktu z rodzicami ucznia – po dwóch tygodniach nieobecności, wychowawca zgłasza ten fakt dyrektorowi.
6. Dyrektor szkoły wysyła pismem zawiadomienia do rodziców/prawnych opiekunów o absencji ucznia.
7. Gdy absencja powtarza się nadal i po wyczerpaniu wszelkich środków zapobiegawczych, wychowawca klasy, po uprzednim poinformowaniu ucznia i jego

- rodziców, zgłasza dyrektorowi szkoły fakt nierealizowania obowiązku szkolnego/nauki przez ucznia.
8. Dyrektor szkoły powiadamia organ prowadzący w celu wszczęcia postępowania administracyjnego.
 9. Dalsze postępowanie prowadzi organ prowadzący.

XVIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA. SYTUACJA – WYPADEK W SZKOLE LUB NA TERENIE SZKOŁY

1. Udzielenie pierwszej pomocy.
2. Wezwanie lekarza lub karetki pogotowia.
3. Zawiadomienie rodziców o wypadku.
4. Obserwacja poszkodowanego do momentu przyjazdu karetki pogotowia.
5. Poinformowanie dyrektora szkoły i pedagoga szkolnego o zaistniałym wypadku.
6. Dalsze postępowanie prowadzi dyrektor szkoły zgodnie z wytycznymi Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69).

XIX. PROCEDURA UDZIELANIA UCZNIOM PIERWSZEJ POMOCY PRZEDLEKARSKIEJ

1. Pierwszej pomocy przedlekarskiej udziela uczniom głównie wykwalifikowana pielęgniarka szkolna.
2. Pod nieobecność pielęgniarki szkolnej pomocy uczniom udziela pracownik wytypowany do udzielania pierwszej pomocy, nauczyciel prowadzący zajęcia, wychowawca klasy lub inny pracownik szkoły.
3. Pierwsza pomoc przedlekarska w przypadku osób nie posiadających kwalifikacji medycznych ogranicza się do wykonania opatrunku, ułożenia ucznia w odpowiedniej pozycji, wykonania sztucznego oddychania oraz masażu serca, niedopuszczenia do sytuacji zagrożenia życia.
4. Podanie jakiegokolwiek doustnego środka farmakologicznego jest dopuszczalne tylko i wyłącznie po konsultacji z rodzicem (opiekunem prawnym) ucznia lub lekarzem (w przypadku gdy nauczyciel wie, że uczeń przyjmuje leki lub taka adnotacja znajduje się w dzienniku szkolnym np. inhalator przy astmie, insulina przy cukrzycy podaje mu je).
5. W sytuacji udzielania pomocy przez nauczyciela prowadzącego w tym samym czasie zajęcia dydaktyczne, wychowawcze lub opiekuńcze z większą grupą uczniów pozostawienie uczniów bez opieki jest niedopuszczalne.
6. W przypadku małej skuteczności udzielanej pomocy należy bezzwłocznie poinformować dyrektora lub wicedyrektora szkoły.
7. Dyrektor lub upoważniona przez niego osoba natychmiast powiadamia rodziców (opiekunów prawnych) ucznia oraz w razie konieczności pogotowie ratunkowe.
8. Po przybyciu do szkoły rodzice (opiekunowie prawni) lub lekarz pogotowia ratunkowego przejmują odpowiedzialność za ucznia.
9. Szkoła udziela tym osobom wszelkiej koniecznej pomocy.

XX. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA WZROSTU ZACHOROWALNOŚCI NA GRYPĘ TYPU A/H1N1

1. Zorganizowanie i przeprowadzenie szkolenia lub serii szkoleń z zakresu zapobiegania szerzeniu się zakażeń wirusem grypy A/H1N1 dla uczniów oraz dla rodziców.
2. Powiadomienie rodziców o wystąpieniu wzrostu zachorowalności na gripę poprzez umieszczenie informacji na stronie internetowej szkoły, na tablicy informacyjnej oraz w zeszytach korespondencji uczniów.
3. Prowadzenie aktywnej polityki zapobiegania zakażeniom przez dostarczanie materiałów informacyjnych na temat zachowania w szkole, mycia rąk, higieny kaszlu i czyszczenia nosa oraz promowanie w szkole zachowania zmniejszającego prawdopodobieństwo zakażenia.
4. Zachęcanie do szczepień przeciw grypie sezonowej oraz grypie A/H1N1.
5. W przypadku stwierdzenia objawów ucznia w szkole natychmiastowe umieszczenie go w pomieszczeniu odosobnionym. Jeśli są to objawy o niewielkim nasileniu to powiadomienie rodziców o konieczności odebrania ucznia ze szkoły, a w przypadku ciężkiego zachorowania odesłanie ucznia transportem sanitarnym do szpitala zakaźnego lub innego, wyznaczonego do leczenia grypy – po uzgodnieniu z rodzicami/opiekunami dziecka.
6. Zapewnienie miejsca do mycia rąk lub ich dezynfekcji odpowiednimi preparatami i zapewnienie wyposażenia tych miejsc w odpowiednie środki i materiały.
7. W razie wystąpienia objawów grypowych wymaganie od rodziców zgłoszenia dziecka do lekarza.
8. Pozostanie w domu w razie choroby. Należy pozostać w domu minimum 7 dni od wystąpienia objawów lub 1 dzień poustąpienia objawów.
9. Przestrzeganie zasad higienicznych:
 - 1) W czasie kaszlu lub czyszczenia nosa zakrywanie nosa i ust chusteczką, którą po jednorazowym użyciu należy wyrzucić, a ręce umyć starannie wodą z mydłem;
 - 2) Unikanie bliskich kontaktów twarzą w twarz. W tym szczególnym przypadku uzasadnione jest rozmawianie z głową odwróconą od rozmówcy.
 - 3) Unikanie dotykania palcami ust, nosa i powiek oczu.

XXI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU CIĄŻY NIELETNIEJ

1. W przypadku podejrzenia ciąży u nieletniej uczennicy wychowawca lub inny nauczyciel przeprowadza z dziewczyną dyskretną rozmowę potwierdzającą ewentualny jej odmienny stan.
2. W przypadku uzasadnionych podejrzeń ciąży u nieletniej należy wezwać jej rodziców lub prawnych opiekunów w celu poinformowania o tym fakcie oraz o konieczności wizyty dziewczyny u lekarza ginekologa.
3. Jeśli lekarz pisemnie potwierdzi ciążę należy otoczyć uczennicę opieką i zgodnie z ustawą o ochronie płodu ludzkiego zapewnić niezbędną pomoc do kontynuowania nauki i ukończenia szkoły.

4. Z powodu ciąży uczennica ma prawo do zwolnienia lekarskiego z zajęć wychowania fizycznego lub wszystkich zajęć szkolnych. W przypadku porodu lub połogu ma prawo do urlopu macierzyńskiego, którego udziela dyrektor szkoły. Uczennica na wniosek rodziców/opiekunów może być zakwalifikowana do nauczania indywidualnego.
5. W miarę możliwości należy zapewnić uczennicy terminowe wywiązywanie się z obowiązków szkolnych oraz opiekę i pomoc psychologiczno-pedagogiczną, a w trudnych sytuacjach także pomoc socjalną.
6. Każdy przypadek ciąży nieletniej poniżej 15 roku życia należy zgłosić do prokuratury.

XXII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU DOKONANIA PRÓBY SAMOBÓJCZEJ UCZNIA NA TERENIE SZKOŁY

1. Działania uprzedzające, zapobiegawcze:
 - 1) Omówienie problematyki na forum Rady Pedagogicznej;
 - 2) Upowszechnienie procedur przewidywania prób samobójczych;
 - 3) Monitorowanie stanu psychicznego uczniów, reagowanie na symptomy ostrego, chronicznego stresu, objawy depresji.
2. Działania interwencyjne:
 - 1) Ustal i potwierdź rodzaj zdarzenia;
 - 2) Nie pozostawiaj ucznia samego;
 - 3) Usuń wszystko, co może ułatwić realizację zamiaru;
 - 4) Bez zgłoszenia przeprowadź ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce;
 - 5) Zbierz wstępne informacje o okolicznościach zdarzenia;
 - 6) Wezwij pomoc (pogotowie, policję, straż) jeśli jest potrzebna;
 - 7) Zadbaj, żeby interwencja służb przebiegała dyskretnie;
 - 8) Towarzysz uczniowi – jesteś dla niego ważny;
 - 9) Zawiadom dyrektora szkoły – dyrektor zawiadamia organ prowadzący szkołę i organ sprawujący nadzór pedagogiczny;
 - 10) Dokonaj szybkiej oceny zagrożeń, np. wg klucza:
 - ryzyko umiarkowane – np. uczeń mówi o samobójstwie, nie mówi jak to zrobi, nie było wcześniejszych prób,
 - duże ryzyko – np. wystąpiły czynniki przedwypadkowe, uczeń mówi jak to zrobi, były wcześniejsze próby,
 - ekstremalne ryzyko – np. wystąpiły wskaźniki przedwypadkowe, uczeń dokonał samookaleczenia, podjął próbę nieudanego zamachu samobójczego lub inne działania zagrażające zdrowiu lub życiu ;
 - 11) Nauczyciel zawiadamia wychowawcę i pedagoga szkolnego, informuje o wynikach swojej oceny sytuacji; w razie potrzeby podejmuje niezwłoczne działania w celu ratowania życia i zdrowia poszkodowanego w szczególności wzywa odpowiednie służby oraz zapewnia w miarę możliwości opiekę;
 - 12) Wychowawca powiadamia rodziców/opiekunów ucznia;
 - 13) Dyrekcja szkoły dokonuje wyboru priorytetów i ustala strategię działania uzależniając ją od oceny sytuacji;
 - 14) Chroni ucznia oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami stresującymi (np. kontakt z mediami, świadkami, itp.).
3. Działania naprawcze:

- 1) Dokonaj diagnozy ryzyka ponowienia zamachu uwzględniając, że odratowana osoba ma nadal poważne kłopoty z radzeniem sobie z problemami życiowymi;
- 2) Bezwzględnie skonsultuj dalszą strategię z PPPlub placówką opieki zdrowotnej;
- 3) Podejmij próbę zmobilizowania rodziny, aby udzieliła wsparcia bliskiemu, zapewniła mu bezpieczeństwo, wzmocniła wzajemne więzi.

XXIII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ŻAŁOBY PO ŚMIERCI UCZNIA (ZA WYJĄTKIEM ŚMIERCI SAMOBÓJCZEJ)

1. Działania uprzedzające:
 - 1) Omówienie procedury postępowania na forum Rady Pedagogicznej.
 - 2) Omówienie tematyki stresu, traumy, żałoby, reakcji typowych dla stresu pourazowego na forum Rady Pedagogicznej.
2. Działania interwencyjne:
 - 1) Poinformowanie nauczycieli, wychowawców.
 - 2) Przypomnienie zasad dyskusji z uczniami, uwzględniając elementy odreagowania – na zajęciach z wychowawcą.
 - 3) Poinformowanie uczniów na forum klasy.
 - 4) Stworzenie możliwości uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych.
3. Działania naprawcze:
 - 1) Oceń potrzeby – monitoruj stan psychiczny uczniów ze szczególnym uwzględnieniem reakcji stresu pourazowego, zwróć uwagę na uczniów, u których stwierdzasz szczególnie ostry lub chroniczny przebieg reakcji.
 - 2) Skonsultuj sytuację ze specjalistą.
 - 3) Ułatw kontakt ze specjalistami z placówek wsparcia zewnętrznego.

XXIV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ŚMIERCI SAMOBÓJCZEJ UCZNIA DOKONANEJ POZA SZKOŁĄ

1. Dyrektor szkoły powiadamia nadzór pedagogiczny o zdarzeniu.
2. Dyrektor szkoły organizuje interwencję w środowisku rówieśniczym ucznia i nauczycieli;
3. Wychowawcy przekazują informację o śmierci ucznia na forum swoich klas – należy unikać informowania uczniów na forum szkoły.
4. Przekazywany komunikat należy ograniczyć do minimum.
5. Należy nie dopuścić do doszukiwania się w tragicznym zdarzeniu sensacji, zbytniego rozgłosu.
6. Nie należy dopuścić do gloryfikowania zmarłego ucznia, ukazywania go jako męczennika, wzoru do naśladowania.
7. Nie wolno wspominać, ani opisywać metody samobójstwa a także miejsca w którym je popełniono.
8. Należy unikać nadmiernych uproszczeń, lepiej podkreślać że jest to skutek interakcji wielu czynników.
9. Na każdym kroku mocno podkreślać, że samobójstwo nie jest żadną metodą radzeniasobie z problemami osobistymi.
10. Przypomnieć do jakich osób lub instytucji uczniowie mogą i powinni zgłaszać się gdy mają problemy, zarówno z nauką jak i osobiste.

11. Przede wszystkim nie należy dopuścić, aby którykolwiek z uczniów utożsamiał się z samobójcą i poprzez pryzmat tragicznego zdarzenia widział sposób na rozwiązania swoich problemów.

XXV. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU KONIECZNOŚCI ZAWIADOMIENIA O ŚMIERCI UCZNIA

1. Powiadomienie o śmierci zawsze powinno się odbywać twarzą w twarz.
2. Prawidłowe powiadomienie o śmierci musi spełniać następujące warunki:
 - 1) Dostarczyć niezbędne informacje.
 - 2) Udzielić pierwszego wsparcia rodzinie.
 - 3) Ochronić godność.
 - 4) Okazać szacunek wobec ofiary jak i powiadamianej rodziny.
3. Powiadomienie powinno odbywać się w czasie możliwie jak najkrótszym od ustalenia tożsamości ofiary i ustalenia tożsamości osób jej najbliższych.
4. Przed powiadomieniem należy zebrać informacje o relacjach ofiary z osobą powiadamianą, o stanie zdrowia osoby powiadamianej (zwłaszcza choroby serca, krążenia, cukrzyca itp.), które są istotne do przewidywania sposobu reakcji osoby powiadamianej. Osoby powiadamiane mogą reagować w sposób bardzo emocjonalny, mogą potrzebować pierwszej pomocy. Warto przygotować wsparcie pogotowia medycznego, żeby móc umożliwić w razie potrzeby natychmiastową interwencję lekarską.
5. Powiadomienie o śmierci powinno odbywać się, przez co najmniej dwie osoby. Jedna udziela informacji, druga zaś obserwuje reakcję osoby powiadamianej. Powiadomienie powinno odbywać się na terenie przyjaznym osobie powiadamianej.
6. Zawiadamianie powinno być możliwie jak najprostsze. Powinno się wyrazić współczucie, przykrość i zrozumienie.
7. Trzeba być przygotowanym na udzielenie wszystkich informacji, jakie będzie wymagała osoba powiadamiana. Osoby te często czują potrzebę dowiedzenia się szczegółów dotyczących śmierci bliskiego, okoliczności itp. Należy unikać drastycznych szczegółów i informacji niepotrzebnych, odnoszących się do drugorzędnych elementów sprawy.
8. Należy skupić się na udzieleniu pomocy i wsparcia rodzinie zmarłego.
9. Nie należy, po zawiadomieniu o śmierci, zostawić rodziny i bliskich zmarłego.

XXVI. PROCEDURA POSTĘPOWANIA DYREKTORA SZKOŁY W PRZYPADKU, GDY POLICJA

DOKONUJE ZATRZYMANIA NIELETNIEGO SPRAWCY CZYNU KARALNEGO PRZEBYWAJĄCEGO NA ZAJĘCIACH W SZKOLE

1. Funkcjonariusz policji przedstawia dyrektorowi powód przybycia i okazuje się legitymacją służbową.
2. Dyrektor zapisuje dane osobowe i numer legitymacji służbowej policjanta celem sporządzenia własnej dokumentacji.
3. Policjant informuje dyrektora o zamiarze zatrzymania ucznia.
4. Pedagog szkolny lub wychowawca sprowadza nieletniego do gabinetu dyrektora, gdzie policjant informuje go o przyczynach przybycia i czynnościach, jakie zostaną wykonane w związku ze sprawą np. przesłuchanie.

5. Policja informuje rodziców/opiekunów prawnych nieletniego o wykonanych czynnościach i zobowiązuje ich do przybycia do szkoły, komendy lub komisariatu policji, celem uczestniczenia w czynnościach.
6. Dyrektor szkoły telefonicznie informuje rodziców o podjętych działaniach względem ich dziecka przez policję. W przypadku braku kontaktu telefonicznego sporządza pisemną informację i przesyła do miejsca ich zamieszkania.
7. W przypadku niemożliwości uczestnictwa rodziców w przesłuchaniu nieletniego, dyrektor wyznacza pedagoga szkolnego lub wychowawcę do uczestnictwa w czynnościach, które są przeprowadzane w szkole lub w jednostce policji.
8. Po wykonaniu czynności policjant za pisemnym potwierdzeniem odbioru przekazuje nieletniego rodzicom lub opiekunowi prawnemu. W przypadku, gdy czynności wykonywane są w obecności pedagoga szkolnego, po ich zakończeniu policja odwozi ich do szkoły lub miejsca zamieszkania.
9. W przypadku zaistnienia przesłanek do zatrzymania nieletniego w Policijnej Izbie Dziecka policjant informuje o tym rodziców, pedagoga szkolnego.
10. Przy realizacji czynności związanych z zatrzymaniem nieletniego ucznia na terenie szkoły należy zachować dyskrecję, nie nagłaśniać sprawy.

**XXVII. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU POPEŁNIENIA PRZEZ UCZNIA
PEŁNOLETNIEGO
PRZESTĘPSTWA Z KODEKSU KARNEGO**

1. Nauczyciel – świadek zdarzenia niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły, pedagoga szkolnego oraz wychowawcę.
2. Wychowawca ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
3. Wychowawca przekazuje sprawcę (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) pod opiekę dyrektora szkoły lub pedagoga.
4. Wychowawca informuje o zdarzeniu rodziców ucznia.
5. Dyrektor szkoły powiadamia policję.

Czyny karalne będące przestępstwami z Kodeksu Karnego:

1. Publiczne znieważanie, niszczenie, uszkodzanie, usuwanie godła, sztandaru, flagi bądź innego znaku państwowego.
2. Spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w postaci pozbawienia człowiekawzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia, trwałego, istotnego zeszpecenia lubzniekształcenia ciała.
3. Spowodowanie naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia.
4. Udział w bójce lub pobiciu, w którym naraża się człowieka na bezpośredniebezpieczeństwo utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu.
4. Prowadzenie pojazdu mechanicznego w ruchu lądowym, wodnym, w stanienietrzeźwości, lub pod wpływem środka odurzającego.
5. Groźenie innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osobynajbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadniona obawę jej spełnienia;
5. Stosowanie przemocy wobec osoby lub groźby bezprawnej w celu zmuszenia innej osobydo określonego działania , zaniechania lub znoszenia tej przemocy.
6. Publiczne prezentowanie treści pornograficznych w taki sposób, ze może to narzucić ichodbiór osobie, która sobie tego nie życzy.
7. Rozpijanie małoletniego poprzez dostarczanie mu napoju alkoholowego, ułatwianie jegospożycia, lub nakłanianie go do spożycia.
6. Pomawianie innej osoby, grupy osób, instytucji o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć ją w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dodanego stanowiska, zawodu.
7. Znieważanie innej osoby w jej obecności albo pod jej nieobecność, lecz publicznie lub w zamiarze, aby zniewaga do osoby tej dotarła np. nauczyciela.
8. Znieważanie innej osoby za pomocą środków masowego przekazu, np. SMS, Internet.
9. Uderzenie człowieka lub w inny sposób naruszenie jego nietykalności cielesnej.
8. Naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariusza publicznego w trakcie pełnienia przez niego obowiązków służbowych.
9. Znieważenie funkcjonariusza publicznego w trakcie pełnienia przez niego obowiązków służbowych.
10. Publiczne znieważanie grupy ludności lub osoby z powodu jej przynależności etnicznej, narodowej, rasowej, wyznaniowej.
10. Udział w zorganizowanej grupie lub związku mającym na celu popełnienie przestępstwa.
11. Znieważenie pomnika lub innego miejsca publicznego urządzonego w celu upamiętnieniazdarzenia historycznego lub uczczenia osoby.
12. Podrobienie lub przerobienie dokumentu lub używanie takiego dokumentu jakoautentycznego, np. zwolnienia lekarskie, legitymacja szkolna, dopisywanie ocen w dzienniku;
11. Kradzież cudzej rzeczy ruchomej np. telefonu.
12. Kradzież z włamaniem.
13. Niszczenie cudzej rzeczy, uszkodzanie lub czynienie jej niezdatnej do użytku.
14. Puszczanie w obieg podrobionego lub przerobionego pieniądza, innego środkapłatniczego.

UWAGA

Zgodnie z przepisami ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii - w Polsce karalne jest:

1. posiadanie każdej ilości środków odurzających lub substancji psychotropowych,
2. wprowadzanie do obrotu środków odurzających,
3. udzielanie innej osobie środka odurzającego lub substancji psychotropowej,
4. ułatwianie lub umożliwianie ich użycia oraz nakłanianie do użycia,
5. wytwarzanie i przetwarzanie środków odurzających.

ZASADY REAGOWANIA

1. Reagujemy przekazując jednocześnie troskę o ucznia (dotyczy to zarówno ofiary jak i agresora).
2. Nie potępiamy ucznia, ale wskazujemy na zachowania, których nie aprobowujemy, wyrażając swoją niezgodę na stosowanie przemocy.
3. Współdziałamy z pedagogiem i z innymi nauczycielami, udzielamy sobie nawzajem wsparcia.

SCHEMAT PRZEBIEGU INTERWENCJI PROFILAKTYCZNEJ:

1. Rozmowa z uczniem: diagnoza, porada.
2. Rozmowa z rodzicami: diagnoza, porada, wspólne opracowywanie kontraktu.
3. Wspólna rozmowa z uczniem i rodzicami: uczeń negocjuje i podpisuje kontrakt. Monitorowanie: wymiana informacji między szkołą a rodzicami.
4. W przypadku gdy uczeń nie chce podpisać kontraktu lub nie przestrzega jego założeń – konsekwencje zgodne ze Statutem.

DZIAŁANIA WOBEC AGRESORÓW – ROZMOWY ZE SPRAWCAMI

1. Jeżeli w przemocy uczestniczy więcej niż jedna osoba, należy rozmawiać z każdym osobno zaczynając od lidera grupy.
2. Miejscem rozmów nie może być korytarz ani pokój nauczycielski, lecz pomieszczenie zapewniające spokój i brak udziału świadków.
3. Nauczyciel, który decyduje się na przeprowadzenie rozmowy powinien jasno określić sobie jej cel.
4. Nauczyciel powinien opisać zachowanie ucznia, które jest powodem rozmowy.
5. Należy upewnić ucznia, że nauczyciel chce mu pomóc, że chodzi o to, aby zaradzić szkole sytuacjom przemocy;
6. Sprawca musi otrzymać od nauczyciela jasny i jednoznaczny komunikat: - w tej klasie(szkole), nie akceptujemy przemocy i będziemy pilnować, żebyś tego nie robił/a, nie wolno ci używać przemocy”.
7. Rozmowa ma być dialogiem, a nie przemówieniem do sprawcy, o tym, co nauczyciel myśli o danej sytuacji.
8. Należy dać uczniowi szansę wypowiedzenia się, wysłuchać uważnie, jeśli mówi o obie i sytuacji w szkole. Nie negocjować wypowiedzi.
9. Jeśli uczeń milczy – nauczyciel może powrócić jeszcze raz do propozycji swojej chęci pomocy.
10. Rozmowy powinny odbywać się systematycznie, dopóki istnieje problem. Należy ustalić hierarchię rozmów. Na kolejnych etapach powinny być angażowane dodatkowe osoby.

11. Rozmowa ze sprawcą powinna zmierzać w kierunku podpisania przez niego kontraktu lub zobowiązania w sprawie zmiany nieakceptowanych w społeczności szkolnej zachowań.
12. Sprawca musi zostać poinformowany o sankcjach, jakie zostaną zastosowane w przypadku, gdy nadal będzie on stosował przemoc wobec innych (sankcje zawarte w statucie szkoły oraz w kontrakcie);
13. Ustalenia zawarte w zobowiązaniach lub w kontrakcie z uczniem powinny być znane innym nauczycielom, którzy mogą być źródłem informacji o zmianach zachowania sprawcy, a także, gdy wymaga tego sytuacja, uczniom klasy, do której on uczęszcza.
14. W uzasadnionych przypadkach można zrezygnować z jawności kontraktu.

Kontrakt powinien zawierać:

1. zachowania nieakceptowane;
2. oczekiwania wobec ucznia;
3. konsekwencje w przypadku nieprzestrzegania warunków kontraktu;
4. zasady odzyskiwania przywilejów.

Działania wobec ofiar przemocy

Uczniowie będący ofiarami przemocy, dzielą się na 2 grupy:

1. Zwykłe ofiary (nie przyczyniają się swoim zachowaniem do aktów przemocy).
2. Ofiary prowokujące (mają wpływ na sytuację, przez prowokacyjne zachowania).

W stosunku do **pierwszej grupy** uczniów, nauczyciel ma za zadanie okazanie zainteresowania i udzielenie wsparcia a także dodanie im odwagi do stawiania czoła problemom.

Pomoc **drugiej grupie** uczniów, polega dodatkowo, na uświadomieniu im własnej roli w wyzwalaniu agresji innych uczniów. Nauczyciel może wspólnie z ofiarą przemocy przeanalizować działania, jakie zapobiegają „błędnemu kołu”.

Rozmowy z rodzicami ofiar przemocy

Rodzice dziecka dręczonego przez innych uczniów, powinni być poinformowani o sytuacji dziecka w szkole (ogólne zasady rozmowy są podobne do zasad rozmów ze sprawcami, ich rodzicami). Nauczyciel może proponować różne rozwiązania tego problemu, a także podać wskazówki postępowania z dzieckiem.

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia prokuratora lub policję.

W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów, należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję.

O obowiązujących procedurach w sytuacjach zagrożenia **wychowawcy informują rodziców na zebraniach z rodzicami, a uczniów na zajęciach z wychowawcą.**

Procedury są umieszczane na stronie internetowej szkoły.

Załącznik nr 1

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI NIEOBECNOŚCI UCZNIA NA ZAJĘCIACH,
ZASADY EGZEKWOWANIA OBOWIĄZKU SZKOLNEGO**

1. Rodzice mają obowiązek pisemnego usprawiedliwiania nieobecności dziecka w szkole w terminie 7 dni od zakończenia nieobecności. Usprawiedliwienie rodzicielskie powinno zawierać dokładny wykaz dni, które należy usprawiedliwić. Usprawiedliwienie, które brzmi: *Proszę usprawiedliwić wszystkie nieobecności mojego dziecka - jest nieważne.*
2. O przewidywanej dłuższej niż 1 tydzień nieobecności dziecka (np. pobyt w sanatorium, szpitalu, przewlekła choroba) rodzice są zobowiązani powiadomić wychowawcę pisemnie, telefonicznie lub poprzez osobisty kontakt wcześniej, a nie po powrocie dziecka do szkoły.
3. W przypadku dłuższych nieobecności, zwłaszcza nieusprawiedliwionych, trwających co najmniej 50% nieobecności nieusprawiedliwionej w okresie jednego miesiąca, a także w przypadku ewidentnych wagarów wychowawca:
 - 1) przekazuje pedagogowi szkolnemu oraz wicedyrektorom szkoły, pisemną informację o takich uczniach,
 - 2) powiadamia rodziców telefonicznie, a jeśli zajdzie taka potrzeba listem poleconym, o absencji ucznia i wzywa ich do szkoły celem wyjaśnienia danej sytuacji,
 - 3) wspólnie z pedagogiem szkolnym przeprowadza rozmowę z uczniem,
 - 4) w obecności wicedyrektora lub pedagoga szkolnego, przeprowadza rozmowę z rodzicami i uczniem, w czasie której informuje ich o ewentualnych konsekwencjach nieobecności dziecka, a także zobowiązuje ich do spowodowania systematycznego uczęszczania dziecka do szkoły.
4. Każde działanie podejmowane przez wychowawcę lub pedagoga szkolnego związane z egzekwowaniem obowiązku szkolnego ucznia wychowawca odnotowuje w formie notatki służbowej.
5. W przypadku braku współpracy rodzica/prawnego opiekuna z wychowawcą (rodzic nie uczestniczy w zebraniach i konsultacjach, nie wyraża chęci na spotkania indywidualne itp.) lub współpracy, która nie daje oczekiwanych rezultatów (np. uczeń w dalszym ciągu nie realizuje obowiązku szkolnego), dyrektor szkoły wysyła dwukrotnie listem poleconym upomnienie zawierające stwierdzenie, że dziecko nie realizuje obowiązku szkolnego, wezwanie do posyłania dziecka do szkoły z wyznaczeniem terminu oraz informację, że niespełnienie tego obowiązku jest zagrożone postępowaniem egzekucyjnym.
6. W sytuacji, gdy uczeń w dalszym ciągu nie realizuje obowiązku szkolnego, dyrektor kieruje wnioskiem o wszczęcie egzekucji administracyjnej do organu egzekucyjnego, jakim jest organ prowadzący.
7. W przypadku, gdy szkoła wyczerpała wszelkie możliwe środki oddziaływań wychowawczych (rozmowy z uczniem, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem itd.) a uczeń nadal nie realizuje obowiązku szkolnego, dyrektor szkoły w porozumieniu z wychowawcą i pedagogiem szkolnym może pisemnie powiadomić o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny.

Załącznik nr 2

ZASADY USPRAWIEDLIWIANIA NIEOBECNOŚCI UCZNIÓW

1. Usprawiedliwiania nieobecności uczniów dokonuje wychowawca klasy.
2. Stosuje się następujące oznaczenia przy usprawiedliwianiu nieobecności ucznia:
 - **L** – nieobecność usprawiedliwiona przez lekarza,
 - **R** – nieobecność usprawiedliwiona przez rodziców lub pełnoletniego ucznia,
 - **W** – uczeń uczestniczący w wycieczce, a jego nazwisko umieszczono w karcie wycieczki,
 - **K** – uczeń reprezentuje szkołę biorąc udział w konkursach przedmiotowych,
 - **Z** – uczeń reprezentuje szkołę w zawodach sportowych,
 - **A** – uczeń bierze udział w występach artystycznych,
 - **P** – uczeń bierze udział w próbie lub na zajęciach z pedagogiem,
 - **N** – uczeń zwolniony jest z danych zajęć edukacyjnych (np. religia, wychowanie fizyczne, nauczanie indywidualne, wychowanie do życia w rodzinie).
3. Zapis literowy (z wyjątkiem **L** i **R**) traktowany jest jako nieobecność na zajęciach edukacyjnych, ale obecność w szkole – uczeń znajduje się pod opieką nauczyciela. Oznaczenie wpisuje się w dzienniku (pod wykazem uczniów danej klasy).
4. W przypadku dłuższych nieobecności (choroba, sanatorium) dopuszczalny jest zapis słowny.
5. Wychowawca we frekwencji nie uwzględnia nieobecności ucznia w celu reprezentowania szkoły na zawodach, konkursach, występach artystycznych itd.
6. Nauczyciel prowadzący lekcje ma obowiązek sprawdzania nieobecności uczniów i dokonywania stosownych zapisów w dziennikach zajęć lekcyjnych stosując odpowiednie znaki:
 - – uczeń nieobecny,
 - **S** – uczeń spóźniony,
 - **K** – uczeń reprezentuje szkołę biorąc udział w konkursach,
 - **Z** – uczeń reprezentuje szkołę w zawodach sportowych,
 - **A** – uczeń bierze udział w występach artystycznych,
 - **P** – uczeń bierze udział w próbie lub na zajęciach z pedagogiem,
 - **N** – uczeń zwolniony jest z danych zajęć edukacyjnych (np. religia, nauczanie indywidualne, wychowanie fizyczne, wychowanie do życia w rodzinie).
7. Każdy nauczyciel kontroluje nieobecności uczniów i w przypadku często powtarzającej się absencji ucznia na swoim przedmiocie, powiadamia o tym fakcie wychowawcę klasy. Wychowawca podejmuje odpowiednie działania.
8. W przypadku częstych spóźnień ucznia na zajęcia – powyżej 10 w ciągu miesiąca wychowawca powiadamia rodziców o tym fakcie.
9. Wychowawca na bieżąco podlicza frekwencję i do 10 każdego miesiąca wypełnia w dzienniku lekcyjnym tabelę dotyczącą obecności uczniów w poprzednim miesiącu.
10. Wychowawca klasy zbiera i przechowuje przez cały okres roku szkolnego dokumenty, które były podstawą usprawiedliwienia nieobecności i zwolnienia uczniów (usprawiedliwienia rodziców, zwolnienia lekarskie, itd.).

11. W przypadku wątpliwości, co do autentyczności zwolnienia/usprawiedliwienia wychowawca ma obowiązek ustalić czy dane zwolnienie/usprawiedliwienie jest autentyczne. Celem wyjaśnienia tej sytuacji może wezwać rodziców do szkoły.

Załącznik nr 3

ZASADY ZWALNIANIA UCZNIÓW Z ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH

1. Zwolnienie ucznia z danej lekcji może nastąpić na wniosek rodziców.
2. Zwolnienie ucznia z zajęć lekcyjnych przez rodzica traktowane jest jako nieobecność usprawiedliwiona.
3. Zwolnienie dokonywane przez rodziców winno mieć formę pisemną. W przypadku kontaktu telefonicznego lub osobistego rodzic zobowiązany jest dopisać potwierdzenia tego faktu.
4. Zwolnienie uczniów przekazuje wychowawcy. W przypadku nieobecności wychowawcy uczeń zwalnia się u nauczyciela z którym ma zajęcia. Wtedy ma wpisaną nieobecność, którą na podstawie zwolnienia, w późniejszym terminie usprawiedliwia wychowawca.
5. Zwolnienie, o którym mowa w punkcie 4 nauczyciel jest zobowiązany przekazać wychowawcy w najbliższym terminie.
6. Nauczyciel zwalniający ucznia w celu reprezentowania szkoły, jest zobowiązany do pozostawienia w dzienniku zajęć lekcyjnych danej klasy, pisemnego wykazu uczniów zwalnianych z określonej ilości godzin.
7. Zwolnienie ucznia w przypadku określonym w punkcie 6 wymaga akceptacji wicedyrektora.
8. Uczniowie zwolnieni z zajęć wychowania fizycznego mają obowiązek przebywać w miejscu, w którym pozostała część klasy odbywa zajęcia.
9. Jeżeli wychowanie fizyczne jest pierwszą lub ostatnią lekcją rodzic może złożyć pisemne oświadczenie, że wyraża zgodę na pobyt dziecka w czasie tych lekcji w domu.